

چکیده پایان نامه

چکیده پایان نامه

نام: وجیهه	نام خانوادگی: خدادادیان
عنوان پایان نامه : ارزیابی روش کانتراایمونوالکتروفورز جهت تشخیص آنتی ژن های پیکری گردشی فاسیولا ژیگانتیکا در سرم گاو	
اساتید راهنمای: دکتر محمد حسین راضی جلالی، دکتر مسعود قربانپور نجف آبادی	
درجه تحصیلی: کارشناسی ارشد گرایش: دامپزشکی	رشته: انگل شناسی
دانشگاه: شهید چمران اهواز	دانشکده: دامپزشکی
تعداد صفحه: ٦٥	تاریخ فارغ تحصیلی:
واژه های کلیدی: کانتراایمونوالکتروفورز، فاسیولا ژیگانتیکا، گاو	
تشخیص سرولوژیک فاسیولوز یا براساس جستجوی پادتن ضد انگل یا بر پایه جستجوی آنتی ژن انگل در سرم است . در صورت جستجوی آنتی ژن تشخیص زود هنگام بیماری امکان پذیر می گردد. با روش کانتراایمونوالکتروفورز می توان در کمتر از ٣ ساعت وجود پادتن یا آنتی ژن را مورد بررسی قرار داد. به منظور ارزیابی این روش جهت جستجوی آنتی ژن فاسیولا ژیگانتیکا در گاو مطالعه حاضر صورت گرفت. برای این منظور تعدادی کبد گاو آلدوده به فاسیولا ژیگانتیکا از کشتارگاه تهیه شد و از انگل های جمع آوری شده، آنتی ژن های پیکری به روش اولدهام و ولیامز تهیه گردید. آنتی ژن های مذکور جهت ایمن سازی و تولید سرم هیبرایمون به ٢ قطعه خرگوش تزریق گردید. جهت جمع آوری نمونه های مثبت و منفی، کبد گاو اکانتار شده در کشتارگاه اهواز از نظر آلدودگی به فاسیولا ژیگانتیکا مورد بررسی قرار گرفت و ٤٠ نمونه خون از گاو اکانتار آلدوده و ٢٠ نمونه خون از گاو اکانتار غیر آلدوده اخذ گردید و نمونه های سرم، از نظر حضور آنتی ژن های گردشی فاسیولا ژیگانتیکا به روش کانتراایمونوالکتروفورز مورد بررسی قرار گرفتند. از ٤٠ نمونه سرم گاو اکانتار آلدوده در کانتراایمونوالکتروفورز ٣٦ نمونه مثبت بودند و ٢٠ نمونه سرم گاو اکانتار غیر آلدوده همگی منفی بودند. حساسیت و ویژگی این تست به ترتیب ٩٠ و ١٠٠ درصد محاسبه گردید. با توجه به حساسیت و ویژگی قابل قبول، سرعت بالای این روش، جهت تشخیص زود هنگام آلدودگی به فاسیولا ژیگانتیکا می تواند مورد توجه باشد.	

فهرست مطالب

فهرست مطالب

صفحه	عنوان
۲	فصل اول: مقدمه و هدف
۵	مقدمه و هدف.....
۷	فصل دوم: مروری بر منابع موجود
۸	الف- اهمیت پرورش گاو.....
۸	ب- طبقه‌بندی.....
۹	ج- مرفولوژی.....
۹	ج-۱- فاسیولا هپاتیکا.....
۹	ج-۲- فاسیولا ژیگانتیکا.....
۹	د- محل و میزبان های فاسیولا هپاتیکا و فاسیولا ژیگانتیکا.....
۹	د-۱- فاسیولا هپاتیکا.....
۹	د-۲- فاسیولا ژیگانتیکا.....
۱۰	ه- سین تکاملی.....
۱۰	ه-۱- فاسیولا هپاتیکا.....
۱۴	ه-۲- فاسیولا ژیگانتیکا.....
۱۴	و- همه‌گیری‌شناسی حلزون‌های میزبان واسط.....
۱۴	و-۱- فاسیولا هپاتیکا.....

فهرست مطالب

عنوان	صفحه
و-۲- فاسیولا ژیگانتیکا	۱۶
ز- بیماری زایی	۱۷
ز-۱- فاسیولا هپاتیکا	۱۷
ز-الف-۱- فاسیولوزیس حاد	۱۸
ز-ب-۱- فاسیولوزیس تحت حاد	۲۰
ز-ج-۱- فاسیولوزیس مزمن	۲۱
ز-د-۱- بیماری زایی در گاو	۲۲
ز-۲- فاسیولا ژیگانتیکا	۲۲
ح- آسیب شناسی فاسیولوزیس	۲۳
ح-الف-۱- نوزادهای مهاجر	۲۴
ح-ب-۲- بالغ	۲۶
ط- همه گیری شناسی فاسیولوزیس	۲۷
ط-۱- همه گیری شناسی فاسیولوزیس در ایران	۲۹
ی- تشخیص	۳۲
ی-۱- روش‌های تشخیصی سرولوژیک مربوط به اینمی	۳۳
ی-۲- آزمایش‌های آنژیمی سرم	۳۴
ک- اینمی زایی در برابر فاسیولا	۳۵

فهرست مطالب

عنوان	صفحه
ک-الف-۱- ایمنی زایی در موش و گوسفند.....	۳۵
ک-ب-۲- ایمنی زایی گاو.....	۳۵
ل- درمان.....	۳۶
م- پیشگیری.....	۳۹
فصل سوم: مواد و روش کار	
الف- مواد و وسایل مورد نیاز.....	۴۳
الف-۱- مواد مورد نیاز.....	۴۳
الف-۲- وسایل مورد نیاز.....	۴۴
الف-۲-۱- تهیه اسلایدهای پوشیده	۴۵
الف-۲-۲- تهیه ژل آگاروز بر روی اسلاید.....	۴۵
ج- روش انجام کار.....	۴۵
ج-۱- جمعآوری نمونهها.....	۴۵
ج-۲- تهیه آنتیژن‌های پیکری از انگل بالغ فاسیولا ژیگانتیکا.....	۴۶
ج-۳- ایمن‌سازی خرگوش.....	۴۶

فهرست مطالب

صفحه

عنوان

ج-۴- جمع آوری سرم هیپرایمون ۴۷

ج-۵- جمع آوری سرم گاوان آلد و غیر آلد به فاسیولا ژیگانتیکا ۴۷

ج-۶- انجام کانترایمونو الکتروفورز ۴۷

فصل چهارم: نتایج

۵۱ نتایج

فصل پنجم: بحث و نتیجه گیری

۵۴ بحث و نتیجه گیری

پیشنهادات

۶۰ پیشنهادات

منابع

۶۲ منابع

چکیده انگلیسی پایان نامه ۶۶

فهرست مطالب

فهرست تصاویر

عنوان

صفحه

- تصویر ۳-۱: روش کانترايمنوالکتروفورز روی اسلاید ژل آگاروز ۱ درصد جهت تشخیص آنتی ژن‌های گردشی فاسیولا ژیگاتیکا در سرم گاو ۴۸
- تصویر ۴-۱: نتیج آزمایش کانترايمنوالکتروفورز ۸ نمونه سرم گاوان آلوده و غیرآلوده به فاسیولا ژیگاتیکا ۵۱

فهرست مطالب

فهرست جداول

عنوان	صفحة
جدول ۱-۴: نتیجه کانترایمنوالکتروفورز، جهت جستجوی آنتیژن فاسیولا ژیگانتیکا در ۶۰ نمونه	۵۲

فصل اول: مقدمه و هدف

مقدمه و هدف

یکی از مشکلات اصلی و عمدی بهداشتی کشور که سال‌ها است به صورت یک معضل، بخشی از منابع انسانی و مالی کشور را به خود اختصاص داده و هر از چندگاه به صورت بحران جدی در استان‌های مختلف و در قالب بیماری‌های نوپدید و باز پدید مطرح می‌شوند، بیماری‌های قابل انتقال بین انسان و حیوان می‌باشند. براساس گزارش سازمان جهانی بهداشت از میان ۱۷۰۹ عامل بیماری زا، ۸۳۲ از حیوانات به انسان منتقل می‌شود و همچنین از میان ۱۵۶ بیماری نوپدید شناخته شده در انسان، ۱۱۴ مورد آن از حیوانات به انسان منتقل می‌گردند (۱۱).

آلودگی کبد حیوانات اهلی به *Fasciola hepatica*^۱ و *Fasciola gigantica*^۲ انتشار جهانی دارد و باعث بیماری *Fasciolosis*^۳ می‌گردد که از نظر اقتصادی موجب خسارات قابل توجهی می‌شود. خسارانه که به صورت مستقیم و غیرمستقیم زیان‌های زیادی به صنعت دامپروری کشور وارد می‌کند قابل توجه است. ابتلا به *Fasciola* موجب تلفات، ضبط لشه‌ها، ضبط کبدی‌های آلوده، کاهش وزن، کاهش پشم، کاهش باروری، مرگ-زودرس جنین، کاهش شیر و غیره می‌شود (۲۶، ۲۴، ۱).

Fasciola hepatica در نواحی معتدل، سردسیر، مرتفع و در مناطق گرمسیری و تحت گرمسیری وجود دارد ولی *Fasciola gigantica* بیشتر در مناطق گرمسیری آلودگی ایجاد می‌کند (۷).

^۱. *Fasciola hepatica*.

^۲. *Fasciola gigantica*.

^۳. *Fasciollosis*.

فصل اول: مقدمه و هدف

با توجه به این که روش‌های معمول تشخیص آلودگی عمدتاً پس از استقرار کرم در مجاری صفراوی و با آزمایش مدفوع و دیدن تخم امکان تشخیص را فراهم می‌سازند، توسعه روش‌هایی جهت تشخیص سریع و درمان به موقع ضروری به نظر می‌رسد. بررسی فعلی تلاشی است جهت تشخیص زودرس آلودگی به فاسیولا ژیگانتیکا با روش کانترایمونوالکتروفورز^۱، که با توجه به زئونوز بودن بیماری در صورت داشتن حساسیت و ویژگی مورد قبول، قابل ارزیابی در پزشکی نیز خواهد بود.

^۱. Counterimmunoelectrophoresis.

فصل اول: مقدمه و هدف

فصل دوم: مروری بر منابع موجود

فصل دوم

مروری بر منابع موجود

فصل دوم: مروری بر منابع موجود

الف- اهمیت پرورش گاو

به موازات افزایش جمعیت، می بایست با تدوین برنامه های کوتاه مدت و دراز مدت، تولید محصولات کشاورزی و دامی را افزایش داد تا نیازهای غذایی جمعیت حال و آینده تأمین شود . درین غذاهای مختلف، وابستگی انسان به پروتئین، به خصوص پروتئین حیوانی و به ویژه در سنین رشد زیادتر از سایر مواد غذایی است (۵).

در میان انواع مواد غذایی، گوشت بیش از هر ماده‌ی دیگری مورد نیاز جوامع مختلف جهان است. جمعیت حیوانی یک منطقه یا یک کشور مانند نفت و منابع زیرزمین ی دیگر جزئی از سرمایه‌های ملی را تشکیل می‌دهند. با این تفاوت که حیوانات برخلاف سایر منابع ذکر شده ثروت متحرک اند و اگر در حفظ بقای آنها کوشش شود از سرمایه‌های فناپذیرند (۸).

گاو نیز مانند سایر حیوانات ابتدا به منظور غذا و سایر امور مورد بهره‌برداری انسان قرار گرفت، ولی بعدها از آنجا که بشر برای تولید غذا و رفع نیاز غذایی خود به کشاورزی روی آورد به شخم زدن زمین و اهلی کردن گاو روی آورد . گاو از یک طرف به دلیل داشتن عضلات قوی و نیروی زیاد برای اجرای کارهای سخت کشاورزی به کار گرفته شد و از طرف دیگر گوشت و شیر فراوان آن در تأمین احتیاجات غذایی انسان مورد استفاده قرار گرفت. با ازدیاد جمعیت و نیاز بیشتر شیر و گوشت، انسان از گاو بیشتر به منظور شیر و گوشت استفاده کرد و این حیوان را بیای تأمین این دو منظور مورد بهره‌برداری قرار داد. در هر حال افزایش جهانی م صرف گوشت با تولید آن هماهنگی ندارد و هم اکنون کمبود گوشت در بیشتر نقاط دنیا محسوس است. گوشت گاو در ایران پس از گوشت گوسفند بیشترین مصرف را دارد که در طول

فصل دوم: مروری بر منابع موجود

دنه‌ی گذشته با توجه به وضع زندگی و افزایش درآمدها، مصرف گوشت گاو نیز افزایش قابل ملاحظه‌ای پیدا کرده است (۸).

با توجه به نیاز مردم به پروتئین حیوانی لازم است بیماری‌هایی که باعث ضبط کلی و یا موضعی لاشه می‌شود. از جمله بیماری‌های انگلی را به موقع تشخیص و درمان نمود تا از خسارات اقتصادی ناشی از آن‌ها جلوگیری کرد.

فصل دوم: مروری بر منابع موجود

ب- طبقه‌بندی فاسیولا

دون دسته: دیزنه آ

دون راسته: پروزوستوماتا

خانواده: فاسیولیده

جنس: فاسیولا

گونه:

۱- فاسیولا هپاتیکا

۲- فاسیولا ژیگانتیکا

برای فاسیولا، گونه‌هایی مانند: *فاسیولا ایندیکل*^۱، *فاسیولا کالیفورنیکا*^۲ و *فاسیولا هالی*^۳ از آمریکای شمالی

گزارش شده که نمی‌توان آن‌ها را گونه‌های جدیدی دانست. ولی گونه‌های معتبر و کم اهمیت‌تری مانند:

فاسیولا نیانزه^۴ از هیپوپوتاموس و *فاسیولا تراجلافی*^۵ از بیکوهی از آفریقای شرقی گزارش شده‌اند. این

گونه‌ها بسیار طویل بوده و طول آن‌ها بین ۷-۱۳ سانتی‌متر می‌باشد ضمیر *فاسیولا جکسونی*^۶ بسیار کوچک

بها بعد ۱۰×۱۴ میلی‌متر و در هندوستان در کبد فیل گزارش شده است و آن‌وی با آن علاوه شبهی

فاسیولوز گوسفند به وجود می‌آورد (۱، ۶، ۲۷).

در این مطالعه فقط به دو گونه‌ی *فاسیولا هپاتیکا* و بخصوص *فاسیولا ژیگانتیکا* که در حیوانات

وانسان بیماری‌زا هستند، پرداخته شده است.

^۱. *Fasciol indica*. ^۲. *F. tragelaphi*.
^۲. *F. californica* ^۳. *Tragelaphus*
^۳. *F. halli* ^۴. *F. jaksoni*.
^۴. *F. nyanza*

فصل دوم: مروری بر منابع موجود

ج- مرفولوژی

ج-۱- فاسیولا هپاتیکا

فاسیولا هپاتیکا ۳۰ میلی‌متر طول و حداقل عرض آن در ناحیه‌ی شانه‌ها، ۱۳ میلی‌متر است. رنگ آن خاکستری مایل به قهوه‌ای است ولی پس از ثابت شدن در الکل به رنگ خاکستری در می‌آید و از نظر ظاهری شبیه برگ می‌باشد. انتهای قدامی اش واجد یک برآمدگی به نام مخروط رأسی^۱ است که بعد از آن ناگهان بدن پهن شده و قسمتی به نام شانه را به وجود می‌آورد. بادکش شکمی در امتداد شانه قرار دارد و به بزرگی بادکش دهانی است. لوله‌ی گوارش آن شامل دهان، حلق، مری و روده‌ی کور منشعب است که انشعابات آن سطح داخلی بدن را پوشانده است. تگومنت آن به ویژه در کرم‌های جوان پوشیده از خار است. بیضه‌های انگل شاخه شاخه بوده و در حدود ۱/۲-۳/۴ فضای میانی بدن را اشغال کرده‌اند. سیر یا اندام تناسلی نر این انگل با پروستات و وزیکول اسپرم در کیسه‌ی سیر قرار دارد و رشد زیادی کرده است. تخدمان آن در طرف چپ کرم جلوی بیضه‌ها قرار گرفته و منشعب می‌باشد. غدد ویلتوژن از وزیکول‌های ظریفی تشکیل شده و طرفین کرم تا انتهای خلفی را می‌پوشانند. ترشحات این غدد توسط دو مجرای عرضی به مخزن غدد زرد که در وسط کرم قرار گرفته است، می‌ریزند. از مخزن اخیر، لوله‌ای ترشحات را به درون ئوئوتیپ وارد می‌کند. رحم انگل لوله مارپیچی است که در جلو بیضه‌ها قرار دارد و درون آن مملو از تخم است. تخماها به رنگ زرد روشن، به ابعاد ۱۵۰-۱۳۰ میکرون در ۶۳-۹۰ میکرون و در یکی از دو قطب دارای درپوش هستند. میراسیدیوم در محیط خارج درون تخم تشکیل می‌شود (۱، ۲، ۲۷).

^۱. Cephalic cone.

فصل دوم: مروری بر منابع موجود

ج-۲- فاسیولا ژیگانتیکا

شبیه فاسیولا هپاتیکا است ولی طول آن بیشتر است و به ۷۵-۲۵ میلی متر و عرض آن به ۱۲ میلی متر می رسد. مخروط قدامی کوچک تر و شانه ها کمتر برجسته هستند. دو لبه جانبی کرم تقریباً به موازات هم بوده بنابراین انتهایش گرد است. ضمناً بدن این ترماتود شفاف تر از فاسیولا هپاتیکا است. تخم های این انگل دارای ابعادی بزرگ تر به طول ۱۹۷-۱۵۶ میکرون و عرض ۱۰۴-۹۰ میکرون می باشد (۱، ۳، ۲۷).

د- محل و میزبان های فاسیولا هپاتیکا و فاسیولا ژیگانتیکا

د-۱- فاسیولا هپاتیکا

در مجرای صفوای گوسفندها، بز، گاو، نشخوارکنندگان وحشی، اسب، الاغ، قاطر، خرگوش، فیل، خوک، گراز، کانگرو و انسان زندگی می کند. در میزبان های غیراختصاصی مانند: اسب و انسان، ممکن است انگل در ریه، زیر پوست و سایر اندامها جایگزین شود. طبق گزارش های موجود آنودگی مادرزادی با فاسیولا در انسان، اسب و گاو دیده شده است (۱، ۶، ۹).

د-۲- فاسیولا ژیگانتیکا

شایع ترین ترماتود کبدی حیوانات در آفریقا است و در آسیا، جنوب آمریکای شمالی، جنوب اروپا، جنوب شوروی سابق و خاورمیانه به طور فراوان دیده می شود آنودگی مختلط حیوانات به فاسیولا هپاتیکا و فاسیولا ژیگانتیکا نسبتاً شایع است (۱، ۶). بنابراین سعی شده به طور همزمان هر دو، مورد بررسی قرار گیرند.

فصل دوم: مروری بر منابع موجود

۵- سیر تکاملی

۱-۵- فاسیولا هپاتیکا

تخم انگل همراه با صفراء وارد دوازدهه شده و با مدفع خارج می‌شود در محیط مرطوب (مدفع) ۲-۳ ماه زنده می‌مانند ولی در خشکی سریع (در عرض چند ساعت) از بین می‌روند مدت زمان لازم برای تشکیل میراسیدیوم در داخل تخم و خروج نوزاد از آن به درجه‌ی حرارت و رطوبت بستگی دارند. حداقل درجه‌ی حرارت مطلوب برای رشد تخم‌ها ۱۰ درجه‌ی سانتی‌گراد است. در ۲۶ درجه‌ی سانتی‌گراد، ۱۰-۱۲ روز طول می‌کشد تا نوزاد به وجود آمده از تخم خارج شود، ولی در درجه‌ی حرارت و رطوبت لامناسب، تخم‌ها رشد نکرده، چندین ماه در مدفع زنده می‌مانند و تا زمانی که در مدفع هستند، رشد نخواهند کرد. میراسیدیوم موجودی است مثلثی شکل که در انتهای قدامی واجد یک برآمدگی نوک تیز است. قسمت قدامی بدن عریض‌تر از قسمت خلفی است. سطح خارجی بدن از مژه پوشیده شده است و نزدیک انتهای قدامی آن یک زوج لکه‌ی چشمی دیده می‌شود. میراسیدیوم نسبت به نور حساس بوده و برخورد نور شدید به تخم موجب خروج آن از تخم خواهد شد. شاید دلیل ترشح آنزیم تفریخ توسط میراسیدیوم باشد که به درپوش سیمانی تخم حمله می‌کند. میراسیدیوم، علاوه بر روده‌ی کور، دستگاه دفعی و عصبی، دارای غددی در انتهای قدامی است که به کمک ترشحات آن‌ها می‌توانند به داخل بدن حلزون نفوذ نمایند. همچنین دارای یاخته‌های مولد است که به روش میتوزی تکثیر حاصل کرده، موجودات جدیدی را تولید می‌کند. میراسیدیوم پس از خروج از تخم، در آب شنا کرده، به طور تصادفی، یا توسط امواج تولید شده بر اثر حرکت حلزون در آب و میکروس و مواد زایع دفعی این نرم‌تن به طرف حلزون مناسب (میزبان واسط)

فصل دوم: مروری بر منابع موجود

که از خانواده لیمنهایده^۱ می‌باشد جذب می‌گردد، ولی نمی‌تواند بیش از ۲۴ ساعت در آب زنده بماند و اگر در این مدت وارد بدن حلزون نشود، از بین خواهد رفت. حدوداً پنج تا هشت ساعت اولیه‌ی عمر میراسیدیوم سرنوشت ساز است در ساعات بعدی از سرعت حرکتش کاسته شده قادر به نفوذ در بدن حلزون نیست. در اکثر نقاط دنیا (اروپا، آسیا، آفریقا و آمریکای شمالی) میزبان واسط فاسیولا هپاتیکا، لیمنهآ ترونکاتولا^۲ است و لی در آمریکای شمالی میزبان واسط شایع لیمنهآ بولیموئیدس^۳ و در استرالیا لیمنهآ تومنتوزا^۴ است. تأیید گونه‌های دیگر لیمنهآ که از سایر دنیا به عنوان میزبان واسط فاسیولا هپاتیکا گزارش شده‌اند، احتیاج به بررسی بیشتری دارد. طبق مطالعات انجام گرفته در ایران میزبان واسط فاسیولا هپاتیکا، لیمنهآ ترونکاتولا می‌باشد. ضمناً لیمنهآ استاگنالیس جوان نیز می‌تواند میزبان واسط ارگل قرار گیرد. میراسیدیوم فعالانه وارد بدن حلزون شده مژه‌های خود را از دست می‌دهد و تبدیل به اسپوروسیستی^۵ به طول یک میلی‌متر می‌گردد. مطالعات داوس نشان داد که نفوذ نهایی به داخل حلزون توسط اسپوروسیست جوان صورت می‌گیرد، زیرا میراسیدیوم در اثر خاصیت مکندگی، خود را به یاخته‌های پوششی حلزون می‌چسباند و احتمالاً با ترشح آنزیم‌ها باعث از بین رفتن این یاخته‌ها می‌شود و همزمان با نفوذ به داخل حلزون، پوشش مژه‌دارش را از دست می‌دهد با این روش وارد بدن میزبان واسط می‌گرددند (۲۷، ۷، ۱).

-
- ^۱. *Lymnaeidae*.
 - ^۲. *Lymnae truncatula*.
 - ^۳. *L. bulimoides*.
 - ^۴. *L. atomentosa*.
 - ^۵. *Sporocyst*.

فصل دوم: مروری بر منابع موجود

از هر اسپوروسیست ۵-۸ ردی^۱ که در آخرین مرحله رشد ۳-۱ میلی‌متر طول دارند، به وجود می‌آید. ردی را می‌توان با توجه به بادکش دهانی، صفحه حلقه مانند زیر حلق، وجود دهان، حلق، مری و روده کور تشخیص داد. در شرایط نامناسب (مثلًا زمستان)، دو نسل ردی به وجود می‌آید و نسل دوم، ردی دختر نامیده می‌شود. نسل بعدی که باید به طور طبیعی تولید گردد، سرکر^۲ می‌باشد. پس از آن که رشد ردی کامل شد، به غدد گوارشی حلزون می‌رود و در این محل به سرکر تبدیل می‌شود. حلزون‌های میزبان واسط گونه‌های فاسیولا، دوزیست هستند ولی پس از آلوده شدن با مراحل نوزادی فاسیولا در آب باقی‌مانده و شرایط برای رشد سرکر مساعد می‌شود. سرکرها معمولاً ۷-۴/۵ میلی‌متر طول دارند و به هنگام شب از بدن حلزون خارج می‌شوند. طول سرکر ۰/۳۵-۰/۲۵ میلی‌متر و طول دم آن دو برابر طول بدن و قادر لکه‌های چشمی است ولی غدد تولید کننده‌ی کیست را می‌توان در دو طرف بدنش رؤیت نمود. سرکر در چند دقیقه تا دو ساعت خود را به گیاهان و علوفه اطراف آب یا سطح آب رسانده دمش را از دست می‌دهد، سپس ترشحات غدد تولید کننده کیست دور آن را گرفته، کیسه‌ای به قطر ۰/۲ میلی‌متر تشکیل می‌شود. ممکن است تعداد کمی از سرکرها در سطح آب کیسه‌دار شده و به ته آب بیوند. سرکرها چند روز پس از کیسه‌دار شدن عفونت‌زا شده متاسرکر^۳ نامیده می‌شوند (۱، ۷، ۲۷).

ساخтар کیست متاسرکر پیچیده است و شامل یک کیست خارجی و یک کیست داخلی است، کیست خارجی: شامل یک لایه‌ی بیرونی از جنس پروتئین و یک لایه‌ی داخلی از جنس موکوپروتئین است. کیست داخلی: شامل چهار لایه است که سه لایه از جنس موکوپلی‌ساقارید و لایه‌ی چهارم از جنس کراتین می‌باشد (۱۶).

^۱. Redia

^۲. Cercaria.

^۳. Metacercaria

فصل دوم: مروری بر منابع موجود

کیست خارجی یک سد مقاومی در برابر آلودگی های باکتریایی و قارچی است و در واقع با استفاده از این قسمت به علوفه متصل می شود (۱۶).

میزبان نهایی معمولاً با خوردن علوفه و گیاهان آلوده به متاسرکر به انگل مبتلا می شوند. گاو ممکن است در اثر نوشیدن آب های آلوده نیز مبتلا شود زیرا این حیوان به هنگام آب خوردن در نهرها راه می رود لذا ممکن است متاسرکرهای معلق در آب همراه با آب وارد دستگاه گوارش شوند. متاسرکر در برابر عوامل خارجی نسبتاً مقاوم بوده و ممکن است در علوفه خشک حتی به مدت یک سال زنده بماند و در زمستان موجب آلودگی حیوانات گردد. در بدن میزبان نهایی، پس از بلع متاسرکر، کیست متاسرکر در دوازدهه از بین رفته و نوزاد آزاد می گردد. برای از بین رفتن کیست باید ابتدا متاسرکر در برابر اسید پیپسین و سپس تریپسین و صفرا قرار گیرد. مدت ۲۴ ساعت پس از آلودگی می توان اکثر ترماتودهای نابالغ را که از جداره روده عبور کرده و وارد محوطه بطنی شده اند، را در این محوطه یافت. حدود چهار تا شش روز پس از آلودگی، کبد را مورد حمله قرار می دهنند و در پارانشیم کبد به مهاجرت می پردازند. ممکن است عده ای از فاسیولاهای جوان از طریق خون به کبد وارد شوند، ولی راه ورود طبیعی از طریق محوطه بطنی است.

مهاجرت در کبد به مدت ۵-۶ هفته ادامه می یابد. معمولاً هفت تا هشت هفته بعد از آلودگی ترماتودهای جوان خود را به مجاری صفرای اصلی رسانده و بالغ می شوند. از هشت هفته به بعد می توان تخم فاسیولا را در مدفوع مشاهده کرد. ممکن است انگل، رشد یکنواخت نداشته باشد و عده ای از فاسیولاهای در مدتی طولانی تر بالغ شوند. ضمناً ممکن است بر حسب تصادف فاسیولاهای نابالغ، به ویژه در گاو، به سایر اندام ها از قبیل ریه و زیر پوست رفته و یا در حیوان آبستان در جفت دیده شوند (۲۷، ۷، ۱).